

-2-

TILANNEKATSAUS.

Laatinut Etsivä Keskuspoliisi 11/9 1920.

K o m m u n i s t i e n t o i m i n t a S u o m e s s a .

Sörnäisten Työväenyhdistyksen talolla on jaettu raha-avustuksia punakaartilaisten leskille ; avustuksen suuruus on vaihdellut 200-500 mk. välillä . Jakajana on ollut eräs nainen , jonka puheille päästiin talouspäällikön välityksellä. - Jakeluaika oli kl. 12-1.

Joensuun piirissä kommunismin taipuvien työväenyhdistysten ja ammattiosastojen toiminta osoittaa yhä vilkastumista. - Joensuun sos.-dem. kunnallisjärjestö on myöskin päättänyt kesälomansa ja pitänyt 7/9 työväentalolla kokouksen, jossa on päätetty ryhtyä innokkaaseen agitatioonin kunnallisvaaleja varten ja valittu sitä varten erikoinen toimikunta.

Editämme tässä yhteydessä eräitä tiedustelijamme kuluneella viikolla tekemiä matkahavaintoja :

Riihimäellä ja Hausjärven pitäjässä ei ole juuri huomattavissa mitään kommunistista toimintaa.

Högfors'in tehdasalueella on työväenyhdistyksen toiminta hyvin lamassa , ainoastaan " nuorempi väki " käy iltasin yhdistyksen pihalla urheilemassa. Tiedusteltuani eräältä yhdistyksen jäseneltä , kuuluuko yhdistys oikeisto - vai vasemmistososialistiseen puolueeseen , ei tämä tien-

Laatunut Etsivä Keskuksella - 11/9 1930.

K o m m u n i s t i e n t o i m i n t a S u o m e s s a

Sönnisten Työväenyhdistyksen talolla on jaettu
raha-avustuksia punakaartilaisien leskille; avustuksen summa
on vaihdellut 200-500 mk. välillä. Jakajana on ollut eräs
nainen, jonka puolelle päätettiin talouspäällikön välityksel-
lä - Jakeluajaksi oli kl. 12-1.

[Handwritten signature]

Joensuu piirissä kommunistien talovien työvän-
yhdistyksen ja ammattiosastojen toiminta osoittaa yhä vil-
kastumista. Joensuun sos.-dem. kunnallisyhdistyksen on myöskin
päättynyt keuhkokuume ja pitkänyt 7/8 työvänatalolla kokouksen.
Joessa on päätetty ryhtyä innokkassaan agitatorien kuu-
nallisuusajasta varten ja valittu siitä varten erikoinen toimi-
kunta.

Eitämmme tässä yhteydessä eräitä tiedustelijamme
kuuluneella viikolla tekemiä matkahavaintoja:

Riihimäellä ja Hausjärven piirissä ei ole juu-
ri huomattavissa mitään kommunistista toimintaa.

Höförsin tehdasalueella on työvänyhdistyksen
toiminta hyvin laimassa, sinostaan "nuorempi väki"
kyyllänsäin yhdistyksen puolella urheilunsa. Tiedustelu-
ani eräitä yhdistyksen jäseniä, kuuluko yhdistys oikeis-
to - vai vasemmistososiaalisien puolueiden, ei tässä tien-

nyt vastata mitään, ei tiennyt odes erotusta mainittujen puolueiden välillä. Samaa asiaa tiedusteltuani eräältä suojeluskuntalaiselta, ei hän myöskään tiennyt mitään näistä asioista.

6/9. Kun Matkalla Nurmijärvelle tapasin Palojonn kylässä erään Nurmijärven työväenyhdistyksen jäsenen, epäillen, että hän oli huvitoimikunnan puheenjohtaja. Hän puhui avoimesti yhtä ja toista, mainiten m.m. että he yhdistyksessään toimivat paljon enemmän ja käyttävät "jyrkempää taistelunoota" kuin muut yhdistykset. Yhdistys on eronnut oikeistososialistisesta ja liittynyt, kuten kertoja lausui, "vasemmistopuolueeseen, vaikka ei virallisesti". Puheen tullessa lene tolehtisistä mainitsi kertoja, että "niitäkin on näkynyt täällä, N:o 9 on ollut meidän luettavanaamme". Arvelen, että mainittu numero 9 on "Punaisen Lippu N: o 9", jossa juuri annetaan ohjeita kommunistiselle toiminnalle Suomessa. - Kaikesta päättäen on koko Nurmijärven pitäjän työväestö "kiihkopunaista" mielipiteiltään.

Lakkoliikkeet.

Kuten viime tilannekatsauksessa lyhyesti mainitsimme, oli Törussa Kupittaan Saviteollisuus O/Y:n työmaalla puhjennut poliittinen lakko. Nytemmin ovat samantapaiseen lakkoon yhtyneet myöskin Turun Teollisuus O/Y:n työläiset. Selostamme seuraavassa tarkemmin asiain kulkua näissä kahdessa tapauksessa.

Kupittaan Saviteollisuus O/Y:ssä oli otettu työhön eräs Nieminen-niminen nuorukainen, joka kuului suojeluskuntaan ja muun muassa oli ottanut osaa Viron ja Aunuksen retkikuntaan. Tähän tyytymättöminä muut työläiset päättivät kehottaa nuorukaista jättämään työmaan uhkauksella että ellei hän poistu niin he kyllä toimittavat hänet pois; syyksi ilmoitettiin etteivät he tahdo työskennellä miehen kanssa, jonka isä on ollut poliisi ja joka itse on taistellut Neuvosto-Venäjää vastaan. Kyllästyneenä näihin uhkauksiin jättikin Nieminen 4/9 työmaan. Kun tämä tuli jär-

nyt vastata niiden, ei jätetty, eides erotusta mainittujen
puoleiden välillä. Senas esias tiedusteluani eräitä auo-
jeluksalustoista, ei hän myöskään jättänyt mitään näistä
asioista.

Kokouksessa Maailman Työväen Liiton tapaan Pajoissa kylässä e-
rään Maailman Työväen Liiton jäsenen, opettajan, että
hän oli huvittolainkunnan puheenjohtaja. Hän pöytä avoimesti
yhtiä ja toista, mainiten m. m. että he yhdistyksenään toi-
nivat paljon enemmän ja käyttävät "jyrkempiä" talous-
toja" kuin muut yhdistykset. Yhdistys on eronnut oikeute-
sovellyksesta ja liittyy, kuten kertoja lausui, "vapaami-
sovellykseen, vaikka ei virallisesti". Puhon tullessa lene
tohtorista mainittu kertoja, että "niitäkin on näkyvät
Maailman Työväen Liiton" on ollut meidän luottavammassa". Arvelen, että
mainittu numero 9 on "Puhon lippu N: o 9". Jossa jouti an-
notaan opetta Kommunistiselle toiminnalle Suomessa. - Kaikis-
sa puheissa on kore Maailman Työväen Liiton "kiih-

Jakokäsitteet.

Kuten viime tilannetarkastuksessa yhtenäsi mainittain-
ne, oli Työssä Kapitaalisen Saviteollisuus O\Y:n työntekijä
puhennut poliittinen jakko. Nyttemmin ovat samantapaisten
jakoon yhtyneet myöskin Turun Teollisuus O\Y:n työntekijät.
Seurauksena seuravassa tarkastamisella näkyy näissä kah-
deksa tapauksessa. Maailman Työväen Liiton O\Y:ään oli otettu tähden
eräs Nieminen-niminen nuorukainen, joka kuului suojelus-
kuntaan ja kuoli suojelusta osaan Viron ja Ammuksen
tehtaan. Tähän työntekijä muut työntekijät parantivat
kehottas nuorukasta lääkärin työmaan urkustajia että ei-
lei hän poista nin he kyllä soimittavat hänet pois;
työntekijä ilmoitettiin erittäin he lähde työntekijä alo-
hen kannus, jonka isä on ollut poliisi ja joka isä on
talouseli Hevonen-Venäjän vastaa. Kylätyössä näihin ur-
kaukain lääkärin Nieminen työmaan kon osa kuoli tar-

Järjestysvallan tietoon kehotti se Niemistä menemään takaisin työhönsä eikä alistumaan muitten työläisten vaatimuksiin ja samalla kehoitettiin työnantajaa pitämään hänet työssä edelleenkin. Kehoitusta Nieminen noudattikin, palaten työhönsä 6/9. Kun muut työläiset saivat tästä tiedon kääntyivät he isännistön puoleen, vaatiin Niemisen erottamista työstä, uhaten että ellei näin tapahdu niin lopettavat he työnsä. Saatuaan vaatimukseensa kieltävän vastauksen lopettivat kaikki työläiset työnsä ja poistuivat työmaalta sekä päättivät tämän johdosta pitää vastalausekokouksen työmaalla saman päivänä klo 2 i.p. Kun Poliisilaitos ja Etsivän Keskuspoliisin Turun alaosasto katsoivat täten törkeästi loukatun yksityistä työvapautta, niin ryhtyi poliisilaitos toimenpiteisiin pidättääkseen rettelön aikaansaaneet päähenkilöt, nimittäin Kustaa Silander'in, Berndt Silander'in, Emil Ruuth'in, Lauri Mäkisen, Aina Maria Laakson, ja Vendla Vihersalon, joista toiset olivat uhanneet Niemistä ja vaatineet häntä eroamaan ja toiset taas olivat muodostaneet sen lähetystön, joka vaatimuksen esitti tehtaan isännistölle. Kuulustelu aloitettiin heti ja jatkuu se edelleenkin .-

Samoihin aikoihin olivat Turun Teollisuus O/Y:n työläiset päättäneet vaatia erään työläisen erottamista yhtiön palveluksesta, koska hän muka oli tehnyt rikoksen; kuulustelussa rikos selvisi olevan se, että hän oli ottanut osaa töihin satamassa satamatyöläisten lakon aikana. Vaatimuksensa työläiset esittivät kolmimiehisen lähetystön kautta, johon kuuluivat Kustaa Laine, Karl Virtanen ja Karl Trygg. Kun tehtaan johtaja ei kuitenkaan suostunut heidän vaatimukseensa, lopettivat kaikki työläiset työnsä ja julistivat tehtaan lakkotilaan. Järjestysvalta, katsoen tämän tapauksen samallaiseksi kuin edellinen, pidätti kuulustelua varten myöskin mainitut kolme henkilöä. Sen mukaan mitä tähän mennessä on kuulustelussa selvinnyt on päätös tällaisen vaatimuksen esittämisestä tehty Työväentalolla tynnyrityöntekijäin n.k. huonekunnan kokouksessa ja viittaavat kaikki merkit siihen, että määräys yleensä puhdistaa työmaat henkilöistä, jotka eivät hyväksy työväenyhdistyksen ohjelmaa, on tullut

"korkeammalta taholta". Myöskin tässä asiassa jatketaan kuulusteluja.

Viime tilannekatsauksessa kosketellusta Reposaa-ren lakosta mainittakoon vielä seuraavaa:

Porissa olevan Vanhan Sahan sisätyöläiset, luvultaan noin 300 henkeä, päättivät 9/9 pitämässään kokouksessa yhtyä Reposaaren tapahtumain johdosta kannatuslakkoon ja lopettaa työnsä sahalla samana päivänä. Osa työläisistä, noin 90 henkeä, ei katsonut voivansa kannatuslakkoon yhtyä, vaan olisivat olleet halukkaat jatkamaan töitä, mutta kun näillä voimilla sahalla ei voitu pitää käynnissä, oli isännistö pakotettu kokonaan seisauttamaan työt sahalla.

Samana päivänä oli Porissa olevan Seikun sahan työläisillä kokous, jossa hekin päättivät edellämäinistä syystä lopettaa työt sahalla. Kannatuslakkoon yhtyi siten noin 600 henkeä.

Neuvotteluja on isännistön kanssa Reposaarella pidetty, mutta ovat ne toistaiseksi jääneet tuloksettomiksi, lakkolaiset kun vaativat, että "rikkuriksi" ovat heti poistettavat, jotta senjälkeen voitaisiin pitää neuvotteluja, isännistön taas kieltäytyessä päästämästä "rikkureita" pois ennekun lakko on selvinnyt, jota paitsi isännistö ei ole suostuvainen korottamaan lakkolaisten palkkoja ja pidättää itselleen oikeuden erottaa ne työläiset, jotka se katsoo syytäksi lakon syntymiseen.

Samana syyskuun 9 päivänä oli niinkään uitotyöläisillä, Porin Seikun ja Porin Vanhan Sahan lautatarha- ja kiramotyöläisillä, joita kaikkia yhteensä on noin 300 henkeä, kokous Reposaaren lakon johdosta ja päättivät myöskin he samana päivänä ryhtyä kannatuslakkoon. Samalla he päättivät kaikin voimin toimia siihen suuntaan, että saataisiin lakkotilaan kaikki ne työmaat, joiden katsottiin jollakin tavoin voivan vaikuttaa asian päättymiseen lakkolaisille edullisella tavalla.

Huhujen mukaan olisi Suomen Ammattijärjes-

"korkeammalla tasolla" Myöskin tässä asiassa jatketaan ku-

Viime tilinnoissaan kokouksista Hei-

Porissa olevan Vanhan Seuran esittämistä,

luvullaan noin 300 henkeä, päättivät 2/3 päätöksensä kokouk-

na yhtyessä Reposaaren tapahtumain johdosta kannatusalukseen ja

lopettaa työtään samalla samana päivänä. Gas työtälä,

noin 90 henkeä, ei katsonut voivansa kannatusalukseen yhtyä,

vaan olisivat olleet halukkaat jatkamaan töitä, mutta kun

niillä voimilla saana ei voitu pitää käynnissä, oli jään-

missä pakotettu kokouksen seisahtamaan työt saalis.

Samana päivänä oli Porissa olevan Seuran

saana työtälä kokous, jossa hekin päättivät edellämäni-

tuista ayytää lopettaa työt saalis. Kannatusalukseen yhtyi

aloin noin 300 henkeä.

Neuvotteluja on täänlän kanssa Reposa-

reilla pidetty, mutta ovat ne toisistaanki jätneet tulokset-

tomiksi, jatkoluoket kun vaativat, että "rikkurit" ovat he-

ti poistettavat, jotta senjälkeen voitaisiin pitää neuvotte-

luta, täänlän taas kieltäytyessä päättämässä "rikkurit"

tö lakkolaisten käytettäväksi asettanut pari miljoonaa markkaa, lakkolaisia kun tällä hetkellä on kaikkiaan yli 2000 henkeä.-

Lakkolaisten tilalle on saatu työväkeä noin 5 a 600 henkeä, minkä ohessa joku lakkolaisistakin rupeaa tuontuostakin "rikkuriksi", joten työt Reposaarella jatkuvat säännöllisesti, sikäli kuin vähempi työvoima ehtii suorittaa. Alussa panivat "rikkurit" ("Pihkalan työarmeija") iltasin toimeen joukkoammuskelemisia, mikä lienee tapahtunut siinä tarkoituksessa, että lakkolaiset pysyisivät pois työmaalta. Nytemmin kuuluu enää aniharvoin laukauksia.

Porin Puuvillatehtaan työläisillä oli 8/9 kokous, jossa keskusteltiin miten heidän tulisi suhtautua parhaillaan käynnissä olevaan työtaisteluun. (Aikaisemmin oli 40 kudelankaosaston työntekijätärtä palkkavaatimusten takia sanoutunut irti töistään). Kokouksessa päätettiin jäädä odottavalle kannalle kuluvan syyskuun 13 päivään saakka, olla ottamatta lopputiliä ja todistuksia, mutta ei myöskään kajoa "rikkurien" lastaamaan puuvillaan, josta päätöksestä annettiin isännistölle tieto seuraavana päivänä 9/9. Kun työväki sitten ei ryhtynyt käsittelemään puuvillaa, väittäen sen olevan rikkurivoimalla tehtaalle kuljetetun, katsoi isännistö parhaaksi maksaa kaikille lopputili ja antaa todistukset, mikä sitten tapahtuikin samana syyskuun 9 päivänä. Työttömiksi joutui näin ollen noin 7-800 työläistä, enimmäkseen naisia. -

Epilän Sahaterätehtaan työläiset, 17 miestä, esittivät 7/7 isännistölle palkankorotusvaatimuksen, vaatien korotusta nykyisiin palkkoihinsa 25,50 ja 75%. Mutta kun isännistö ei ollut halukas korottamaan palkkoja vaaditussa määrässä, niin ryhtyivät työläiset samanpäivänä lakkoon.

Onkilahden konepajalla vallinnut lakko päättyy saamiemme tietojen mukaan t.k. 16 päivänä, johon mennessä työntekijäin on ilmoittauduttava työhönsä. Isännistö on hyväksynyt työntekijäin asettamat ehdot.

toimittajien käyttökäytökäsi asettanut pari miljoonaa
markkaa, jalkolaisia kun tällä hetkellä on kaikkiaan yli
2000 henkeä.

Jalkolaisen tilalle on saatu työväkeä noin 5 a 600
henkeä, minkä ohessa joku jalkolaisistaakin rupeaa tuon-
tuotakin "rikkuriksi", joten työt reagoivatla jalkuvat
äännöllisesti, sikäli kuin vähempi työvoima ehtii uno-
rittaa. Ainaa panivat "rikkurit" ("Pihkalan työmiehiä")
iltaan toimien joukkosammakemiala, mikä lienee tapahtu-
nut siinä tarkoituksessa, että jalkolaiset pyydyisivät pois
as työmaalta. Nytteamin kuuluu ensä aniharvoin jalkauk-
sia.

Porin Puuvillatehtaan työläisillä oli 8/9 kokous, josta
sa keskusteltiin miten heidän tulisi suhtautua parhailaan
käynnissä olevan työtaistelun. (Alkuaikoinen oli 40 kude-
lankosaton työntekijästä palkkavastimuksen takia sanou-
tunut irti töistä). Kokouksessa päätettiin jäädä odotta-
valle kannalle kuuvan ayakun 13 päivän saakka, ollen
ottamatta loppuillia ja todistuksia, mutta ei myöskään ka-
jota "rikkurien" lastataman puuvillan, josta päätöksestä an-
nettiin läsnäolijalle tieto seuraavana päivänä 9/9. Kun työ-
väki sitten ei ryhtynyt käsittelemään puuvillaa, väitteen
sen olevan rikkurivoimalla tehtäville kuljetettun, kataoi
läsnästä parhaksat maksa kaikille loppuillia ja antaa
todistukset, mikä sitten tapahtuikin samana ayakun 9 päi-
vänä. Työttömiksi joutui näin ollen noin 7-800 työläistä, e-
nimikkosen naita.

Ennen Sabaterehtaan työläiset, 17 miestä, esittivät
7/7 läsnäolijalle palkankorotusvastimuksen, vastien korotus-
ta nykyisiin palkkoihin 25,50 ja 75%. Mutta kun läsnästä
ei ollut haluaa korottaa palkkoja vastitussa määrässä,
noin ryhtyivät työläiset samana päivänä lakoon.
Onkilahti konopajalla vallinnut lakko päättyi saa-
miensa tietojen mukaan t.k. 16 päivänä, johon mennessä työn-
tekiäin on ilmoitettavassa työhönsä, läsnästä on pyydy-
tyt työntekijöihin asettamat ehdot.

Satamatyöntekijäin lakko Vaskiluodon satamassa jatkuu edelleen.

Lahdessa ovat sikäläisen Save-Karjalan -Osakepankin konttorin rakennuksella muurarit lakossa. Vaatimuksena on saada 8 mk. alimmaksi tuntipalkaksi kaikille. Työnantajain puolelta myönnyttäisiin kyllä maksamaan sanottu palkka, mutta ainoastaan päteville ammattimiehille. Lähempiä tietoja puuttuu lakosta toistaiseksi.

Edellisessä tilannekatsauksessa mainitut lakkohankeet jalometallityöalalla Kuopiossa ja metallityöalalla Mikkelisä ovat loppuneet siten, että on saatu aikaan lopullinen sopimus moleminpuolin myönnytyksin. Sensijaan on Varkauden sahalla edelleen jatkuvia työselkkauksia, jotka näyttävät toistaiseksi vain laajenevan.

Venäläispiireistä.

Viipurissa toimii yhä edelleenkin erikoinen Venäläinen komitea, niin myös Venäläinen Punainen Risti. Varsinkin näin huoneustopulan aikana on tämä venäläisten monien huoneustojen hallussaan pitäminen herättänyt suomalaisissa pa-
haa verta. Heitä on kuitenkin nyttemmin alettu siirtää kaupungin huoneustoista esikaupunkeihin, jossa heillä on tilaa aivan riittämiin. - Venäläiset pakolaiset ovat tällä hetkellä varsin toivorikkaita isänmaansa kohtalon suhteen. Tappiot Puolan rintamalla sekä sisäinen rappeutuminen ja levottomuus Neuvosto-Venäjällä ovat herättäneet pakolaisissa toivoa, ja saamiensa tietojen perusteella he laskevat ensää vain kuukausissa milloin pääsevät takaisin uudestisyntyvään kotimaahansa.

edustaja Nyrkki suurella innolla mutta sangen vähäisellä
menestyksellä; usein on tapahtunut että hänen esittelönsä
Karjalan Kannakselta.

Salakuljetus on kuluneen viikon aikana osot-
tanut suurta vilkastumista, varsinkin loppuviikolla. Ala-
osaston saamien tietojen mukaan ovat bolshevikit, rauhan-
neuvottelujen katkeamisen pelossa, päättäneet perustaa Suo-
men vastaiselle rajalle uuden rakuunarykmentin ja tätä
varten varanneet rahaa suuren summan ostaakseen rykment-
tiä varten tarvittavat hevoset Suomesta. Kuluneella viikol-
la ovatkin Suomessa toimivat bolshevikien tavara- ja hevos-
asiamiehet alkaneet työnsä, ja hevosia kuljetetaan öisin
rajan yli suuria määriä, 12-20, jopa 40 kpl. kerrallaan. Huo-
limatta siitä, että rajan vartiointi nykyään, epäedulliseen
rajaan ja nykyisiin olosuhteisiin katsottuna, on mahdollisim-
man huolellinen sekä että 500-metrin alue rajalla on tar-
koin puhdistettu asukkaista, eivät viranomaiset -tullimiehet
ja suojeluskuntalaiset sekä Etsivän Keskuspoliisin paikalli-
sen alaosaston palveluksessa olevat henkilöt - voi tehok-
kaammin ehkäistä salakuljetusta kuin tätä nykyä on tehty.
Aivan viimeaikoina on sattunut tapauksia, jolloin tullimie-
het ja suojeluskuntalaiset ovat olleet sangen ankarassa
laukausten vaihdossa hyvin asetettujen, jopa pommeillakin
varustettujen salakuljettajien kanssa. Yleensä saattaa sa-
noa, että nykyään Karjalan kannaksen Rajamaassa olevilla
pienillä voimilla on salakuljetusta pimeinä syysöinä mah-
dotonta saada edes suuremmassa määrässä rajoitetuksi.-

Huomattavana salakuljetustavarana ovat myöskin
lääkkeaineet ja aseet. Alaosaston äskettäin ilmisaama mauseri
en ynnä lääkeaineiden salakuljetus Venäjälle todistaa se-
kin osaltaan, että niiden kuljettaminen rajan yli on ol-
lut ja on yhä edelleenkin suuressa vauhdissa. Asian joh-
dosta toimeenpannussa tutkinrossa saatanee selville ne lii-
kemiespiirit ja henkilöt, niin rajalla kuin muuallakin Suo-
messä, jotka ovat tehneet itsensä syyppäiksi kysymyksessä
olevaan rikokselliseen toimintaan.

Työväenyhdistyksiä perustele Rajamaassa kansan-

Karjalan Kansakoulu

Salakuja on kuluneen viikon aikana osot-
 tanut suuria viikkamääriä, varsinkin loppuvuokkia. Aia-
 osaston saamat tilojen mukana ovat polsovikit, rannan-
 neuvottelujen katekumien pelossa, päättyneet perustan suo-
 nen, vaivastalolle rajalle uuden rakennusryhmittä ja tassa
 varien vartaneet rahaa suuren summan ostamiseen työnt-
 tä varien tarvittavat hevoset Suomesta. Kuluuella viiko-
 ja ovatkin Suomessa toimivat polsovikien tavara- ja hevos-
 alamiehet alkaneet työntä, ja hevosia kuljettamaan öläin
 rajan yli suuria määriä 12-20, jopa 40 kpl. kerrallaan. Huo-
 litusta siitä, että rajan vartiointi nykyään, epäedullisim-
 rajaan ja nykyisin olosuhteisiin katsottuna, on mahdollisim-
 man huolellinen sekä että 200-metrin alue rajalla on tar-
 koin puhdistettu asukkaista, eivät viranomaiset tulimiehet
 ja suojeluksentulokset sekä Etelän keskuksellisiin paikalli-
 sen alustan palveluksessa olevat henkilöt - voi tehdä
 kukaan ehkäiseä salakuljettajia kuin tassa nyky on tehty.
 Aivan viimeaikoina on aattanut tapahtua, jolloin tulimie-
 het ja suojeluksentulokset ovat olleet saaden ankarsaa
 laukusten vaihdossa hyvin aseistettujen, jopa pommitus-
 varustettujen salakuljettajien kanssa. Yleensä saatava sa-
 nos, että nykyään Karjalan kannaksen rajamassa olevilla
 pienillä voimilla on salakuljettajia pimeinä nykyään mah-
 dotonta saada edes suurimmissa määrässä rajoitetuksi.
 Huomattavana salakuljettajavara on nyt nykykin
 läheskainot ja asept. Alustan häkettäin limittäminen suorit-
 on ymmä läheskainoiden salakuljettajien Vonnille todistaa so-
 kin osiaan, että niiden kuljettaminen rajan yli on oi-
 lut ja on yhä edelleenkin suurena vaihdossa. Aivan jor-
 dotta toimintansa tukinnassa saatava selvillä no lii-
 kemaqiritä ja henkilöitä, niin rajalla kuin muuallakin suo-
 messa, jotka ovat tehneet itsensä epäselvällä kysymyksellä
 olevan rikokseksiään toimintansa.

Työsuojeluvirasto perustetun rajamassa kukaan

edustaja Nyrkkö suurella innolla mutta sangen vähäisellä menestyksellä; usein on tapahtunut että hänen esitelmätilaisuuksissaan on kuulijoina ollut ainoastaan asianomainen paikkakunnan poliisi, Etsivän Keskuspoliisin alaosaaston lähettämä edustaja ja muutamia alaikäisiä poikaviikareita.

I t ä r a j a l t a .

Edellisessä tilannekatsauksessa mainittu Kajaanin kautta kulkevan punaisten etappitien tutkiminen on nyt saatu suoritetuksi loppuun. On onnistuttu saamaan selville koko etappitie Kajaanista aina rajalle saakka. Kajaanissa on pääetappimiehenä toiminut Kajaanin Osuuskaupan kaupanhoitaja Otto H. Rautiainen, jota vastaan on jo aikaisemminkin ollut varmoja todistuksia osanotosta kommunistiseen toimintaan. Hänen apunaan Kajaanissa ovat olleet työväentalonvahtimestari Antti Immonen ja työmies Viljam Rossi, jotka molemmat ovat olleet lähettämässä miehiä etappitietä myöten Venäjälle. Rautiainen on ollut yhteydessä Pietarissa olevan Jukka Rahjan kanssa; Sotkamossa vangittu työmies Eetu Korhonen kertoo viime juhannuksen tienoilla käyneensä Rautiaisen lähettämänä Pietarissa Jukka Rahjan puheille ja vieneensä hänelle sanomalehtiä. Matkatoverinaan olleen Kusti Korhosen kanssa ovat he Rautiaisen antamien ohjeitten mukaan selittäneet tilannetta Suomessa ja kommunistien toimintaa täällä; samalla kertaa he ovat saaneet tehtäväkseen tiedustella Venäjän aikomuksia Suomen suhteen. Rahja oli kertonut tuntevansa Rautiaisen ja ilmoittanut hänen olevan kommunistien johtajan Kajaanissa. Samalla Rahja oli kehottanut kertomaan Rautiaiselle suomalaisilla olevan hyvän sotilasjärjestön Venäjällä ja käskennyt valmistelemaan vallankumousta Suomessa, mutta ei ollut sanonut, koska sen pitäisi alkaa. Rahja oli antanut Korhoselle myöskin rahaa.

Etappitie Kajaanista on kulkenut laivalla Oulu-

edustaja Nyrkke suurella innolla autta saaden vähäisellä
 menestyksellä; usein on tapahtunut että hänen esittämäl-
 laisissa on kuulijoina ollut ainostaan saaneita
 paikkakunnan poliisia, Heivän keskuksellisia alustoista ja
 muutamia alakkaisia ja muutamia poikkeavuuksia.

I t ä r ä t t ä ä .

Ehdollisesti tilannetarkastusaineen mainittu ka-
 jaanin kautta kulkovan puolesta epäpäättelytutkiminen on
 nyt saatu suoritetuksi loppuun. On onnistuttu saamaan sel-
 ville koko epäpäättelykäsittelyn aineita ja talle saakka. Ka-
 jaanin on päättöpäätöksensä toimittanut kaajaanin Osauskunnan
 kapteeniksi Otto H. Rautainen, jota vastaan on jo aikaisem-
 minä ollut varmoja todistuksia osastoista kommunistisesta
 toiminnasta. Hänen apunaan kaajaanissa ovat olleet työvänta-
 lovaltuusneuvoston Antti Immonen ja työmiehen Viljam Rosala,
 jotka molemmat ovat olleet lähetettävissä miehillä epäpäättely-
 tö myöskin Venäjälle. Rautainen on ollut yhteydessä Pie-
 tarissa olevan Jukka Rajan kanssa; sotkossa vangeiksi
 työmiehen Eetu Korhonen kertoo viime joulukuun tienoilla
 käyneensä Rautaisen lähetettävänä Pietarissa Jukka Rajan
 puolella ja vienneensä hänelle esineitä, matkatavero-
 kuitteja ja muita korhosen kanssa ovat he Rautaisen
 antaman ohjeiden mukaan selittäneet tilannetta Suomessa
 ja kommunistien toimintaa lähi- ja kaukana; kertaa he ovat
 saaneet todentavaksi tiedustella Venäjän aikomuksia Suomen
 suhteen. Rajalle oli korhonen luvannut Rautaisen ja Immo-
 sen kautta hänen olevan kommunistien johtajan kaajaanissa, sa-
 malla Rajalle oli kehoitettu korhoman Rautaiselle suoma-
 laisilla olevan hyvän aottiajärjestön Venäjällä ja kärke-
 nyt valmistelun valtakunnasta Suomessa, mutta ei oi-
 lue saanut, koska sen piirissä aikaa, Rajalle oli antanut Korho-
 senin myöskin rahaa.

Käsitteitä kaajaanista on kulkunut laivalle Osa-

joen kautta Kuhmoniemielle, Osuuskaupan sikäläisen haaramyymälän ollessa asemapaikkana. Täällä oli kaupanhoitaja Riku Halonen etappimiehenä. Seuraava etappiasema oli Alanteen talo, josta menijä vietiin Miinean kylään saakka rajan tuolepuolen. Miineasta saattoi hänet erään talon isäntä Luvajärvelle, ja sieltä taas Olkkosen talon isäntä Kiimasjärvenmaantielle. Tätä pitkin sai sitten kulkea Muurmännin rataa saakka Ontosenvaaraan, jossa oli neuvosteviranomaisia.

Etappitietä pitkin kulkeville on annettu erikoiset tunnussanat, joina on ollut m.m. "kolme seiskaa" ja "suten miehiä" y.m.s.

Nytemmin on etappitien kaikki toimihenkilöt pidätetty. Alustaviin kuulusteluihin on jo ryhdytty, mutta lopullista kuulustelua varten viedään pidätetyt Kuopioon, koska Kajaanissa ei ole heille kaikille sopivia säilytyspaikkoja.

Juuri toimitettujen etappitie-tutkimuksien aikana on käynyt selville, että varsinkin Kuhmoniemiellä on huomattava osa rajaseudun asukkaita sekautunut kommunistipuuhiin tai ainakin ollut niistä tietoinen. Kuluneena kesänä on Kuhmoniemen Kalliojan kylässä eräs punaupseeri johtanut sotilaallisia harjoituksia, ja ovat paikkakuntalaiset uhanneet kuolemalla erästä suojeluskuntaan kuuluvaa nuorta miestä, joka näistä on tiennyt, jos vain ilmoittaa kenellekään.

Luoteisrajalta.

Tornion alaosasto ilmoittaa m.m.:

Pohjois-Ruotsissa oleskelevat suomalaiset pakolaiset ja punaiset ovat säännöllisessä yhteydessä kotimaansa kanssa ja Ruotsissa heille mielellään suotu turvapaikka, vapaat olot ja hyvät työansiot houkuttelevat yhä enemmän häiriöperäisiä suomalaisia aineksia sinne siirtymään. Niinpä Uumajan seuduilla väitetään suomalaisia olevan noin 300, jotka vi-

joen kaista kummitomille, Osauskunnan Oikokosen puolesta
 län oissaan asompaikkana. Tällä oli kaupantehotaja Riku He-
 lonen etappimiehenä. Seuraava etappiasema oli Alanteen talo,
 jossa kantiä vietiin Niinan kylään saakka rajan tuolle
 puolen. Niinasta saattoi hänet erään talon isäntä Luve-
 järvelle, ja sieltä taas Oikokosen talon isäntä Kinnasjärven
 maantielle. Tätä pitkin sai sietä kuka Niinamin rataan
 saakka Oikosen rataan, jossa oli neuvottelevia nomiaita.
 Etappiensa pitkin kulkemalle on annettu erikoiset
 tunnukset, joita on ollut m. m. "kolme saikaa" ja "auton
 miehiä" y. m. a.

Nytkämin on etappien kaikki toiminnalliset pidetty.
 Alustavien kulukselun on jo ryhdytty, mutta jollista
 kulukselua varsin viedään pidetty kuoioon, koska kaja-
 nissa ei ole heille kaikille sopivia säilytyspaikkoja.

Juuri toimittettujen etappien - tutkimuksen aikana on
 käyty selvillä, että varsin kummitomilla on huomattava
 osa rajasuunnan saakka sekakunta komunistipuuhin tai ai-
 nakin ollut niissä tietoinen. Kukaan kesä on kummitomien
 Kalliojan kylässä eräs puuopasori joutanut sosiaalilaisa har-
 joutumista, ja ovat paikkakuntalaiset saaneet kuolemalla erästä
 suojeluksensa kuluvaan huoneeseen, joka niissä on tiennyt,
 jos vain ilmoittaa komeleksi.

Luoteen rajasuunta
 Tornion rajasuunta ilmoittaa m. m. :
 Pohjois-Ruotsissa olevalle suomalaiselle pakolai-
 set ja puunnat ovat vähäisissä yhteydessä kotimaansa
 kanssa ja Ruotsissa heille mieluiten suuri turvapaikka, va-
 paat olat ja hyvä työehtojen houkuttelevat ym. onomain
 läpöräjä suomalaisia ainokas sinä siirtyä. Sitä lukuun
 ja suudulla väitettiin suomalaisia olevan noin 300, jotka vi-

lee nyt katsinnassa ja tämän alacasto, "agitatsiooniosas-
tävät siellä huomattavan huoletonta elämää yhdessä Vaa-
san läänistä siellä säännöllisin kulkuvuoroin käyvien sala-
kuljettajien kanssa. Aikaisemmat tiedot siitä, että suomalais-
set Ruotsissa olevat punaiset olisivat aikoneet Ruotsin
hallituksen avustuksella Viron kautta siirtyä Venäjälle, ovat
saaneet lisävahvistusta, sillä, kuten nyt ilmoitetaan, on Uuma-
jassa elokuulla jaettu kaavakkeita tällaiseen lähtöön haluk-
kaiden henkilöiden merkitsemistä varten, mutta toistaiseksi
ei lähtöä vielä ole tullut. Seskarön sahasaarelta, Ruotsis-
sa, väitetään elokuun puolivälissä noin 10 miehen lähteneen
Pohjois-Suomen poikki Neuvosto-Venäjälle erikoista punaisten
talvietappitietä, jota, samoin kuin useimmiten käytettyjä
karkulaisten salateitä täältä Ruotsiin, ei vielä ole, kai-
kista yrityksistä huolimatta, onnistuttu saamaan tarkalleen
selville ja tutkituksi. Takäläisessä rajavartioston vähäiset
voimat eivät muuten riitä tehokkaasti sulkemaan rajaa täl-
laiselta rajaseudun väestön huomattavan osan suosimalta lii-
kenteeltä ja senkin syyn takia, että rangaistukset raja-
rikkomuksista ovat aivan mitättömän pieniä, niin ettei
sellaiseen joutuminen ketään vaivata.

V i r o s t a .

Kommunistien toiminta Viron ja Venäjän rajalla.

Agenttien ja kiihoituskirjallisuuden toimittaminen Viroon. Nar-
vantakainen agitatsiooniverkko.

Etsivän Keskuspoliisin Virossa oleva edustaja tie-
dottaa:

Kommunistien 7:n armeijan poliittinen osasto on Viron sota-
välle hyvin tunnettu laitos. Koko sota-ajan kuluessa levi-
tettiin sotilaille lentolehtisiä, joista suurin osa oli 7:n
armeijan poliittisen osaston allekirjoittamia. Mainittu armei-
on vieläkin Viron rajalla; sen poliittinen osasto työskente-

tävät alalla huomattavan huolehtimisen ei kukaan yhä-
 san läänissä alalla säännöllistä kulkuvuoroa käyvänsä
 kulkijain kanssa. Aikaisimmat tiedot siitä, että suomalai-
 set Ruotsissa olivat suomalaiset olivat aikoneet Ruotsiin
 hallituksen avustuksella Viron kautta siirtyä Venäjälle, on-
 saaneet lisää vahvistusta, sillä, kuten nyt ilmoitetaan, on Unna-
 jaasa elokulla jaettu kaavakkeita jäljäläisen lähtöön hank-
 kaiden henkilöiden tarkittamista varten, mutta toistaiseksi
 ei lähtöä vielä ole tullut. Seuraksi asiansaareille, Ruotsin-
 sa, väitetään elokun puolivälissä noin 10 miehen lähtö-
 Pohjois-Suomen poikki Neuvosto-Venäjälle erikoista suomalaisen
 talvireppäisiä, jota, samoin kuin jorssienkin usein käytettyjä
 karkkilaisten asusteita lähtöä Ruotsiin, ei vielä ole, kai-
 kista yrityksestä huolimatta, onnistuttu saamaan tarkalleen
 selvillä ja tarkkailu. Tarkkailun tarkoituksen vähäistä
 voimat eivät muuten riitä tehokkaasti sulkemaan rajaa lä-
 läisellä rajaseudun väestön huomattavan osan suostumalla lä-
 kenteleitä ja senkin aym takia, että rangaistukset raja-
 rikkomuksista ovat riittävästi pienet, niin ettei
 sellaiseen joutuminen ketään pelota.

V i r o a .

Kommunistien toiminta Viron ja Venäjän rajalla.

Agenttien ja kiihoituskirjallisuuden toimittaminen Viron, Nar-
 vanalainen agitatoriverkko.
 Etsiänsä Keskuksellista Virossa oleva edustaja tie-
 doittaa:
 Kommunistien V:n armeijan poliittinen osasto on Viron sa-
 väelle hyvin tunnettu laitos. Koko saarajän kaluessa levi-
 tetään sotilaille lentolehtisiä, joista suurin osa on Vi-
 roman poliittisen osaston alustajilla. Kainien armei-
 on vieläkin Viron rajalla; sen poliittinen osasto työskente-

lee nyt Hatsinassa ja tämän alaosasto, "agitatsiooniosasto", Jamburgissa. Tällä Jamburgin osastolla on taas 4 alaosastoa, niinkutsutut "agitatsiooni-punktit", joiden tehtävänä on olla lähimmässä yhteydessä Viron kanssa ja toimittaa sinne kiihoituskirjallisuutta ja agenteja. Mainitut agitatsiooni-punktit ovat lähellä rajaa, Aleksandrovskaja Gorkan, Pulkovan, Isvosin ja Keikinon kylissä. Kaikkein lähimpänä on kaksi viimeksimainittua kylää, neljännesvirstan ja puolenvirstan päässä rajalta. Mainittujen neljän "punktin" päällikkönä on Danilov, entinen Narvan Kroenkolmin tehtaan mestari. Hänen "esikuntansa" sijaitsee Pulkovan kylässä. -

Agitatsioonipunktien toimintatapa.

Narvan kaupunginvaltuusto hankki ja hankkii yhä vielä puita kaupunkia varten kaupungin metsästä, joka on rajan ja piikkilankaesteiden välillä. Selvyyden vuoksi on mainittava, että käytännössä oleva raja eli niinkutsuttu tulliraja ei ole sillä linjalla, joka rauhansopimuksen mukaan on määrätty rajaksi, vaan kulkee Narvajokea ja saksalaisten Narvan eteen rakentamaa varustettua linjaa pitkin. Tätä rajaa vartioidaan tarkimmin. Varsinaisella rajalla on harva rajavartiosto estämässä Viron alueella, Narvan takana, asuvien asukkaiden vapaata kanssakäymistä Neuvosto-Venäjänsä kanssa. Tälle, tehokkaasti vartioitun tullirajan ja varsinaisen rajan väliselle alueelle laski Narvan kaupungin valtuusto työväkeä metsänhakkuuseen. Kerran viikossa, nimittäin sunnuntaisin, tulivat työläiset piikkilankaesteiden läpi kaupunkiin.

Kävi selville, että työläisten joukossa oli kommunistien agenteja, jotka kulettivat kiihoituskirjallisuutta yli rajan. Varsinaisella rajalla on tarkempi vartiointi, rajavartioston harvuuden takia, mahdoton. Työläisten mukana tulivat myöskin kommunistiagentit yli rajan. Tämä oli mahdollista sen kautta, että työläisten johtajan tarvitsi näyttää rajan yli mentäessä vain todistusta, johon oli ainoastaan merkitty työläisten lukumäärä.

Narvassa paljastettiin viimeisten kahden kuun aikana kolme kommunistijärjestöä. Viimeisen järjestön tehtävänä oli erikoisesti kiihoituskirjallisuuden ja agenttien edelletoimittaminen. Tähän järjestöön kuului myöskin yksi edellämainittujen puutyömiesten päälliköistä, joka oli kommunisti. Koko Narvan salaisen kommunistijärjestön johtajana oli eräs Eige, joka saatiin kiinni. Hän asui Narvan Joensuussa, väärällä nimellä, ja hän oli samalla Neuvostovenäjän "tshresytschaikan" jäsen. Työläisten joukossa pääsi viikottain noin 10 agenttia ja näiden avustajaa Viron puolelle. - Tämän tultua ilmi, järjestettiin piikkilankaesteiden läpikulkua uudelleen ja nyt tarkastetaan jokainen läpikulkija erikoisesti. -

Kiihoituskirjallisuutta ja agenteja tulvaa edelleen rajan yli.

Yksityisten kommunistijärjestöjen paljastamisista huolimatta ei kiihoituskirjallisuuden ja agenttien rajan yli virtaamista ole kuitenkaan saatu estetyksi. Tätä yhtä tavaraa tulee suoraan Jamburgin - Narvan rautatielinjaa myöten, jolla nykyään kulkee paljon tavarajunia. Ennen on ollut puhetta, että Jamburgin - Narvan väliä kulkevissa tavarajunissa palvelee yksinomaan puhtasverisiä kommunisteja. On selvää, mikä näiden miesten varsinaisena tehtävänä on. Näissä junissa tuodaan Viroon runsaasti kirjallisuutta. Junien palveluskuntaan on muuten yleensä helppo päästä henkilöiden, joilla on omat, erityiset harrastuksensa. Erikoista huomiota herättää Narvassa se seikka, että entiset Judenitshin armeijan upseerit ja sotamiehet, joita vielä on Narvassa, ovat ruvenneet bolshevikien ystäviksi ja pyrkivät auttamaan näitä.

Erään venäläisen komissionin jäsen karkoitettu Virosta.

On todistettu, että juuri Narvan ja Jamburgin väliä kulkevia junia käyttäen koetetaan tuoda Viroon kommunismia. Kuluvan syyskuun 3 päivänä karkoitti 1 divi-

Narvassa paljastettiin virolaisten kahden kunnan ai-
 kansa kolme kommunistijärjestöä. Virolaisten järjestön tehni-
 vänsä oli erikoisesti kihoituskirjallisuuden ja agentti-
 on edelleen toimittaminen. Tämän järjestöön kuuluu myöskin
 yksi edellismainittujen puutyömiehen pääsihteeristä, joka oli
 kommunisti. Koko Narvan alaisen kommunistijärjestön johta-
 jana oli eräs Eino, joka asutti kiinni. Hän asui Narvan
 Joensuuassa, väärällä nimellä, ja hän oli nimellä Neuvosto-
 Venäjän "sankovytönsä" jäsen. Työmiehen joukossa pääsi
 viikottain noin 10 agenttia ja niiden avustajia Viron
 puolelle. -
 Tämän tulua ilmi, järjestettiin pikkiannusteiden
 läpikuukaudellisen ja nyt tarkastetaan jokainen läpi-
 kaikki erikoisesti.

Kihoituskirjallisuuden ja agentteja tulua edelleen
rajan yli.

Yksityisten kommunistijärjestöjen paljastamista
 kuultu on kihoituskirjallisuuden ja agenttien ra-
 jan yli virolaisten ole kuitenkin asuu esteet. Tätä
 tavaraa tulee suoraan Leningin - Narvan rautatieasemalta
 myöten, jolla nykyään kukaan ei enää tavaraa. Ennen on
 jo ollut puhetta, että Leningin - Narvan välillä kukaan
 on tavaraa paivatoon yksinomaan puhtaavertaisissa koma-
 niteissa. On selvää, mikä niiden miesten varainensa job-
 tässä on. Näissä junnissa tuodaan Viron rautateiden
 jättänyt. Leningin palveluksessa on muuten yleensä
 helppo päästä henkilöiden, jolla on oma, eriytyä har-
 rastuksensa. Erikoista huomiota herättää Narvassa se seik-
 ka, että entiset juudenitkin erittäin useasti ja sose-
 mien, jotta vielä on Narvassa, ovat ruvenneet palata-
 vikon ystäviksi ja pyrkivät auttamaan niitä.

Erään venäläisen komiteonin lään karkotettu Virola.

On todettu, että juuri Narvan ja Leningin
 välillä kukaan junnissa käytetään koetaan tuoda Viron
 komitea. Kukaan yksikään 3 päivää karkotettiin 1 divi-

sioonan päällikkö Narvassa asuvan venäläisen sotavankien - vaihtokomissionin jäsenen Dubinerin rajan yli Venäjälle, koska ilmeni, että hän oli veturinkuljettajien ja junailijain nimillä tuottanut epäilyttäviä henkilöitä Venäjältä Viroon sekä harjoittanut suurta rahakeinottelua.

"Kommunisti" ynnä muut kommunistiset lehdet.

Todistukseksi siitä, että kiihoituskirjallisuutta tuodaan salateita yli rajan, voidaan vielä mainita, että "Kommunistia", joka viime aikana on ruvennut ilmestymään säännöllisesti, lähetetään kaikkien sanomalehtien toimituksille. "Kommunistia" ja toisia lentolehtisiä ei paineta Virossa vaan Pietarissa, "Edasin" kirjapainossa, josta ne hyvin nopeasti toimitetaan yli rajan.

Viimeaikana ovat virolaiset kommunistit alkaneet julkaista uutta lehteä, nimeltä "Kiir". Tätä painetaan Jamburgissa. Lehteä on ilmestynyt muutamia numeroita, joita on tullut Narvaan suuria määriä. -

On muuten huomautettava, että Venäjän ja Viron välinen yhteys on tullut paljon nopeammaksi, kuin yhteys Viron omien kaupunkien välillä. Tavallista on, että Neuvosto-Venäjän sanomalehdet saapuvat Narvaan paljon pikemmin, kuin Viron omat sanomalehdet Tallinnasta. Pietarin lehtiä voidaan lukea jo varhain aamulla ilmestymispäivän jälkeisenä päivänä, Tallinnan päivälehdet tuodaan vasta puolenpäivän aikana seuraavana päivänä. -

Englantilaisten bolshevikivakoilu.

Tallinnassa oleskelee kaksi englantilaista upseeria Neuvosto-Venäjään kohdistuvassa vakoilutarkoituksessa. Näillä on palveluksessaan useita venäläisiä, jotka tekevät vakoilumatkoja Venäjälle. Pää tarkoituksena on vakoilla missä suhteissa bolshevikit ja saksalaiset ovat keskenään. Englantilaisilla tuntuu olevan vakavia epäluuloja, että bolshevikit ja saksalaiset ovat salaisessa liitossa

aiheen perustaksi Harvassa saavan venäläisen sotavankien
 vaihtokomissionin jäsenen Dobnerin ja Venäläis-
 koeksi ilmenee, että hän oli veterankuljettajan ja juna-
 läjän nimillä tuottanut epäilyttäviä henkilöitä Venäjä-
 ta Viron saks. harjoittanut auringa rakennustöitä.

"Kommunisti" viron kommunistien lehti.

Todistukseksi sille, että kihoisakirjallisuus
 ta tuodan esitettyä yli rajan, voidaan viela mainita,
 että "Kommunisti", joka viime aikana on ruvennut ilmesty-
 mään säännöllisesti, lähettää kaikkien anomusten sel-
 mituksille "Kommunistia" ja toisia lenkollisia ei pal-
 nela Vironaan vaan Pietarissa, "Edasin" kirjapainossa, jos-
 ta ne hyvin nopeasti toimittaan yli rajan.

Viime aikana ovat vironalaiset kommunistit ei-
 kaneet julkista uutista lehteä, nimeltä "Kirj". Tätä pal-
 netaan Tampereella. Lehteä on ilmestynyt muutamia numeroi-
 ta, joita on tulut Harvassa suuria määrinä.
 On muuten huomautettava, että Venäjän ja
 Viron välinen yhteys on tulut paljon nopeammaksi, kuin
 yhteys Viron omien kaupunkien välillä. Tavallista on, et-
 tä Neuvosto-Venäjän sanomalehdet saapuvat Harvassa paljon
 pikemmin, kuin Viron omat sanomalehdet Tallinnassa. Pie-
 tarin lehdet voidaan jaksaa jo varsin aamulla ilmesty-
 mispäivän julkaisun päivän, Tallinnan päivälehdet tuo-
 postia vasta puolenpäivän aikaa seuraavana päivänä.

Talinnassa olevien poliittisten puolueiden tilanne.

Talinnassa on kolme osaa eri puolueita
 useita Neuvosto-Venäjän keskeisissä virastoissa, jotka se-
 nävät virastoissa Venäjällä. Puoluekoulutus on v. kol-
 la kassa suhteissa poliittisiin ja teknisiin osastoihin
 kenään. Englantilaisilla tuntuu olevan vahvaa epäilyä,
 että poliittiset ja tekniset osastot ovat saaneet liian

ta kuulustelussa tekemistä pöytäkirjasta, se kun on o-
ja ryhtyvät sopivan ajan tultua toimimaan yhdessä liitto-
laisia vastaan. Vakoilijain tehtävänä on ottaa selvä pu-
na-armeijan palveluksessa olevista saksalaisista upseereista
sekä saksalaisesta sotaväestä ynnä myöskin siitä, toimittaa-
ko Saksa bolshevikeille salaa aseita ja varustuksia j.n.e.
Rahjan Englantilaiset ovat yllämainittuihin vakoilutehtä-
viin nähdön suoranaudessa yhteydessä Puolan yleisesikunnan
ja kenraali Wrangelin kanssa. Ylempänä mainitut englantii-
laiset upseerit ovat m.m. lähettäneet Tallinnasta joitakin
entisiä venäläisiä upseereita Puolan yleisesikunnan käytet-
täväksi. - jältä, mutta lähettivätkin vaan yhden miehen mat-
kalle, joka toi kolme rypälelaatikkaa ja miljoona rupeni
siihen. Myös oli paheena, että veljekset asuisivat jossa-
Pietarista.

entisessä palatsissa monien naisten
kera ja keskusteltiin sen johdosta, että oli ilmestynyt uu-
si Rasputin. Kullervo Kanner sitävastoin on enemmän suo-
siossa ja esiintyy hyvin usein iltoissa saaden paljon
tä nykyä seuraavat henkilöt:

Aseman ylipäällikkönä eräs Filipow;

Asemapäällikkönä eräs Sigelskii;

Asemapäällikön apulaisena Litvak.

Näistä on ainakin Litvak juutalainen; todennä-
köisesti ovat juutalaisia molemmat muutkin.

Muista toimihenkilöistä mainittakoon vielä eräs
Kääriäinen, jonka pitäisi olla 8:nen poliittisen osaston
päällikkönä ja jonka toimesta on vangittu paljon suomalai-
sia.

Pietarissa hiljattain suomalaisten kommunistien
keskuudessa tapahtuneiden, yleistä huomiota herättäneiden
murhain johdosta jäljennämme tähän otteen Etsivän Keskus-
poliisin Sortavalan alaosaston tammikuun 9 p:nä 1920 eräs-
tä kommunistisesta toiminnasta pidätettyä Helena Hartikais-

ja tytyvät sopivan ajan tulua toimimaan yhteensä liittö-
 laista vastaan. Vakiolijain lukumäärä on ollut selvä pu-
 na-armeijan palveluksessa olevista saksalaisista upseereista
 sekä saksalaisesta sotaväestä ynnä yhäkin siitä, toimittas-
 ko Saksa poliiseille, saksalaisia ja varustuksia j.n.e.

Englantilaiset ovat yllämainittuihin vakoihtentä-
 viin nähden suoranaissaa yhteydessä Puolan yleiseiikunnan
 ja kenraali Wrangelin kanssa. Ylempää mainittu englantil-
 laiset upseerit ovat m.m. lähettyneet Tallinnasta jotta
 entisiä venäläisiä upseereita Puolan yleiseiikunnan käydet-

P i e t a r i a .

Ensimmäinen Keskuupoliin saaminen tietojen mukaan
 ovat ent. Suomen ruusutiesomalla tarkoituksella viroissa sa-
 ta nykyä seuraavat henkilöt:

Aseman ylipäällikkönä eräs Piippon;

Asemapäällikkönä eräs Sinolahti;

Asemapäällikkönä apulaisena Piippon.

Näissä on lisäksi Piippon joutalain; toisena-
 köisessä ovat joutalainia kolmeat miehenä.

Muista toimihenkilöistä mainittakoon vielä eräs
Kääräinen, jonka pitäisi olla Suomen poliittisen osaston
 päällikkönä ja jonka toimasta on verrattu paljon suomalai-
 sia.

Pietarissa sijaitseva suomalaisten kommunistien
 keskuudessa tapahtuneiden, yleistä huomiota herättävien
 murhin johdosta jäljennämme tähän otteen Ensimmäisen kesku-
 poliisin sortavain aineiston tammikuun 9 p:nä 1920 eräs-
 ta kommunistisesta toiminnasta pidettyä Helena Herttälä-

ta kuulusteltaessa tekemästä pöytäkirjasta, se kun on o-
miaan jossakin määrässä valaisemaan mielialaa, joka jo
viime talvena vallitsi suomalaisten kommunistien keskuu-
dessa Pietarissa eräisiin johtomiehiin nähden.

Hartikainen, Helena : - - - - -

Rahjan veljeksistä kertoja mainitsee, että heitä yleensä
vihataan ja sanotaan, että he vaan pitävät omaa lys-
tiään välittämättä muista, eläen huonojen naisten kanssa
ja viettäen yllestä ja juopottelevaa elämää. Niinpä ker-
rotaan heidän saaneen miljoonan ruplaa hakeakseen viljaa
etelä-Venäjältä, mutta lähettivätkin vaan yhden miehen mat-
kalle, joka toi kolme rypälelaatikkoa ja miljoona hupeni
siihen. Myös oli puheena, että veljekset asuisivat jossa-
kin suuriruhtinaan entisessä palatsissa monien naisten
kera ja kaskuilitin sen johdosta, että oli ilmestynyt uu-
si Rasputin. Kullervo Manner sitävastoin on enemmän suo-
siossa ja esiintyy hyvin usein iltamissa saaden paljon
aploodeja osakseen.

Oskari Jolmsten

Työväen sanomalehden julkaisusta ja ohjelmasta
koskevien uutisten johdosta heräsi kommunistisissa piireissä
toivo päästä täysin voimin, häiriöttä ja esteittä jatkamaan
maanalaista työtä. Pettymys oli sitten suuri, kun porvarilaiset
peruuttivat kaikki Etsivän Keskuspoliisin lakkaamisesta kos-
kevat huhut. Muutama rohkeimmat kommunistit ovat uhanneet
kostoksi räjäyttää talon, jossa Etsivä Keskuspoliisi sijaitsee.
Räjäyttämisen pitäisi tapahtua tänä kuukautena.

"Työväen diktaattori?"

Kommunistisissa piireissä puhutaan hyvin paljon syksyn tu-
levista tapahtumista. Eduskunnan kokoontuttua on aikomus pa-
taa työväenedustajat vastustamaan kaikkia porvaripuolueiden oh-

ja kuluksensa tekemistä pyytäkivästä, se kun on o-
maan jossakin määrässä valaiseman mieliala, joka jo
viime talvena valittiin suomalaisen kommunistien kesku-
udessa Pietarissa eräisiin jontomielisiin nähdän.

Henkilökohtainen:

Minun veljeksi kertonut, että heidän yhteis-
työnsä ja asuonsa, että he vaan pitävät omaa työ-
tään viittäkättä muista, eikä ihmisten näiden kanssa
ja viettäneet yksinään ja juopottelevat ollessaan. Niinpä kor-
votteen heidän asuonsa miljoonan ruplan hakeksaan viittä
etelä-Venäjällä, mutta lähtevätkin vaan yhden miehen mat-
kalle, joka kolme työpäivää ja miljoona ihmisen
sihen. Myös oli puhunut, että veljeksi saivat joss-
kin suurimman onnistuneen palatsissa monien naisten
kera ja kaskuittin sen johdosta, että oli ilmestynyt nu-
ori Basutin. Kullervo Manner sitävastoin on enemmän suo-
loissa ja esiintynyt hyvin usein liittämisen asaden paljon

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]